

День X.

Як реалізувати своє виборче право?

31 березня в Україні стартують вибори Президента. За кого саме віддати свій голос – справа кожного. Однак, не менш важливим є те, як зробити це правильно й не дозволити зманіпулювати своєю необізнаністю.

Обізнаний – значить, захищений

Щоб пояснити українцям основні нюанси реалізації виборчого права, Мін'юст стартував із інформаційною кампанією «Я МАЮ ПРАВО ГОЛОСУ!» на території всієї України. Це дозволить уникнути проблем і в разі необхідності захистити свої права.

Перш за все, потрібно знати, як має проходити процес голосування на виборчих дільницях. З собою обов'язково слід мати документ, який підтверджує особу. Є кілька варіантів:

- паспорт;
- військовий квиток (якщо йдеться про військовослужбовців);
- тимчасове посвідчення громадянина України.

Далі потрібно отримати бюлетень і поставити свій підпис на контрольному талоні у визначеному місці та в списку виборців. Лише після цього ви зможете заповнити його в кабіні для таємного голосування й упустити у виборчу скриньку.

Процедура ніби проста. Однак, чи можете ви стовідсотково бути впевненими в тому, що вибори пройдуть без порушень? Звичайно, хотілося б, щоб все було ідеально, прозоро й чесно. А якщо ж ні? Саме тому варто слідкувати, щоб на виборчій дільниці не траплялися ексцеси. Зокрема йдеться про такі моменти:

- Бюлетень видається особі без попередньої перевірки документа, що підтверджує українське громадянство.
- У кабіні для таємного голосування перебувають кілька осіб.
- Бюлетені виносяться за межі виборчої дільниці.
- У виборчу скриньку кидають не один, а кілька бюлетенів.
- Бюлетені видають не члени виборчої комісії, а сторонні особи.

За ці порушення передбачена кримінальна відповідальність. Йдеться про покарання у вигляді штрафу від 1700 грн до 5100 грн, виконання виправних робіт терміном до 2 років, а також обмеження волі терміном до 3 років. А ось більш суворі наслідки чекатимуть на тих, хто вирішить пошкодити виборчі скриньки. Таким сміливцям загрожує позбавленням волі терміном від 5 до 7 років, а також позбавлення права обіймати певні посади.

Однак, щоб винні понесли відповідальність, факт порушення потрібно зафіксувати, а тому про це обов'язково слід повідомити голову виборчої дільниці, офіційних спостерігачів, а також поліцейських.

Як віддати свій голос під час відрядження чи навчання в іншому місті?

Відзначу, що не слід ігнорувати реалізацію свого виборчого права й тим українцям, які проживають не за місцем реєстрації. Потрібно знати, що місце голосування можна змінити. Для цього слід звернутися до органу ведення реєстру виборців за місцем перебування на день виборів і подати заяву про тимчасову зміну місця голосування. Важливо: зробити це можна лише до 25 березня. При цьому потрібно зібрати пакет документів, який включає:

- Паспорт або посвідчення військовослужбовця.
- Документи, які підтверджують необхідність зміни місця голосування. Це може бути довідка з місця навчання або роботи, посвідчення про відрядження, проїзний документ або ж договір про оренду житла.

Заява про зміну місця голосування має розглядатися невідкладно. У разі її задоволення, виборець має отримати відповідне посвідчення.

За яких умов можна голосувати вдома?

До речі, проблем з голосуванням не має бути в тих, хто самостійно пересуватися не може. Щоб отримати можливість віддати свій голос вдома, до дільничої виборчої комісії потрібно звернутися з заявою, де вказано бажане місце голосування. До неї обов'язково слід додати медичну довідку про стан здоров'я. Зробити це можна особисто або попросити про допомогу в родичів. Якщо ви плануєте голосувати вдома, слідкуйте за тим, щоб виборча скринька обов'язково була опломбована.

Насамкінець, відзначу, ставитися до вибору гаранта, звичайно, можна по-різному. Однак, як свого часу сказав американський критик Джордж Нейтан: «Погану владу обирають хороші громадяни, які не голосують». Саме тому будьте свідомими, не ігноруйте своє виборче право й слідкуйте за процесом голосування, адже саме від цього залежить прозорість виборів і, як наслідок, майбутнє всієї країни.

Вадим Гуцул,

керівник Головного територіального управління юстиції в Кіровоградській області